

Integrationen i ett europeiskt, nationellt och lokalt perspektiv

Östen Wahlbeck

ÅA, Vasa, 21 mars 2018

Presentation Östen Wahlbeck

- Professor II i statsvitenskap vid University of Southeast Norway. (*MA programme in Human Rights and Multiculturalism*)
- Universitetslektor vid Helsingfors universitet med särskilt ansvar för forskning och studier i etnicitet.
- Forskningsledig med anställning som projektledare av Europeiska kommissionen 2017-2019.
- Ansvarig för finländska delen av “Evaluation of the Common European Asylum System under Pressure and Recommendations for Further Development (CEASEVAL)”. EU HORIZON 2020-project.

Integrationen i ett europeiskt, nationellt och lokalt perspektiv

- **Vad fungerar och var finns utmaningarna?**

”Integration”?

- Att bli del av samhällets institutioner (i bred mening).
- Används för att beskriva de *processer* genom vilka invandrare blir en del av det mottagande samhället.

Integrationens olika aspekter

- **Ekonomisk integration** (framförallt på arbetsmarknaden).
- **Social integration** (del av nätverk, vänner och bekanta av central betydelse).
- **Kulturell integration** (språkkunskap viktig, men andra aspekter blir lätt för mycket betonade).

Integrationen på arbetsmarknaden är av central betydelse i vårt samhälle

Ett jobb ger:

- inkomst
- social status i samhället
- socialt sammanhang (dvs ekonomisk integration leder till social integration)

Men, för att få ett jobb krävs sociala kontakter (dvs social integration leder till ekonomisk integration).

Språkkunskaper (kulturell integration) kan vara både förutsättning för och följd av integration på arbetsmarknaden.

→ **Integration kan ses som en enhetlig process.**

Integrationsprocesserna omfattar hela befolkningen, inte enbart invandrare

Bristande integration kan även finnas bland majoritetsbefolkningen:

- arbetslösa
- marginaliserade ungdomar
- allmänna problem med radikaliserings och nya subkulturer

→ integrationsutmaningarna begränsas alltså inte till invandrare.

→ samma åtgärder som befrämjar integration i allmänhet stöder också invandrare.

Vad har lyckats inom integration i Finland och vad har inte lyckats?

1. En stor fördel är det nordiska *universella* välfärdssystemet.

- Invandrare med uppehållstillstånd blir omedelbart delaktiga i samma välfärdssystem som andra kommunivånare.
- Den offentliga sektorn!
- Invandrare kan härmed få effektiv stöd i integration från kommunen och Arbetskraftsmyndigheter

Vad har lyckats inom integration i Finland och vad har inte lyckats?

2. En annan fördel är ett gott och jämlikt skolsystem.

Invandrare i skolåldern integreras effektivt genom skolan.

Stor expertis inom finländska skolvärlden för att befrämja all sorts integration och förhindra marginalisering.

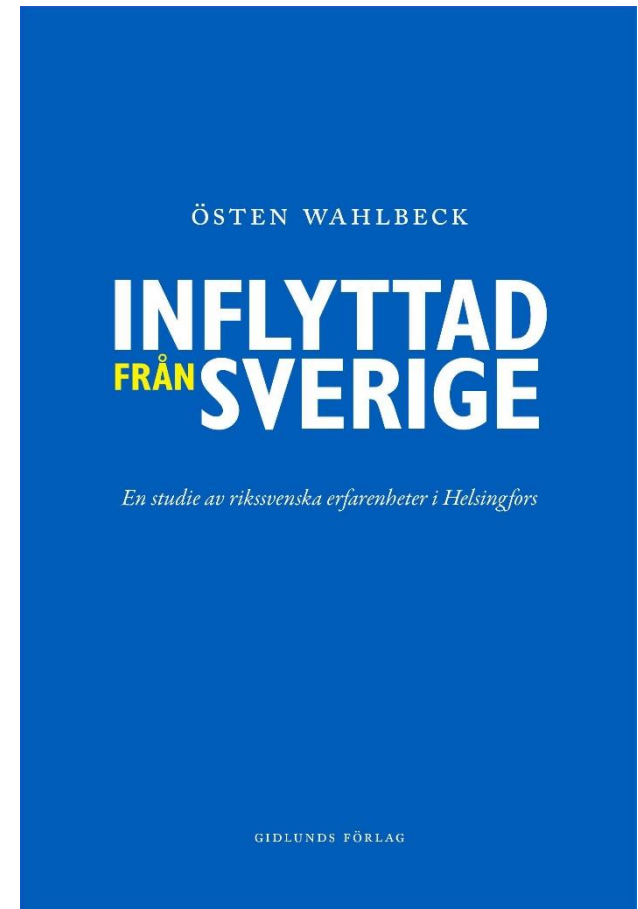
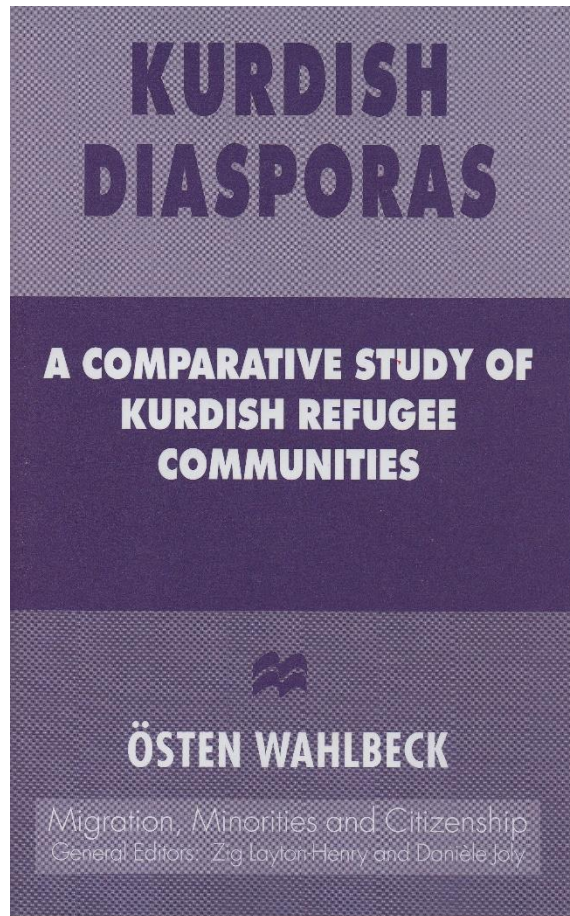
Vilka utmaningar finns det i integrationen Finland?

1. Finländska arbetsmarknaden fungerar inte optimalt.

- Trots stora satsningar på att integrera invandrare är arbetslösheten ca tre gånger högre bland utländska medborgare än bland finländare.
- Andelen personer som är del av arbetskraften är också något lägre bland invandrare än bland finländare.
- → **Särskilda satsningar på språkkurser och arbetskraftsvägledning krävs.**

Integrationen på arbetsmarknaden svår för alla invandrare:

Vilka utmaningar finns det i integrationen Finland?

2. Vissa grupper av invandrare omfattas inte av existerande system:

a) Äldre invandare (mycket få).

b) Ungdomar över skolåldern men inte på arbetsmarknaden (våldigt många).

(ensamkommande asylsökare, framförallt pojkar, samt tonåringar som anlänt med sina föräldrar) Många ungdomar faller emellan existerande system. Många och stora utmaningar existerar!

Äldre personers ensamhet och en del ungdomars marginalisering allmänna och stora problem också bland majoritetsbefolkningen.

Vilka utmaningar finns det i integrationen Finland?

c) Medvetet uteslutande av personer från det universella välfärdssystemet.

Papperslösa personer: Nytt problem i Finland, skapat av regeringens politik:

= Personer som inte fått uppehållstillstånd, men som ändå bor i landet. T.ex. kan en avvisning av olika orsaker inte ske.

Orsaken att kategorin uppkommit är att regeringen avskaffat temporära uppehållstillstånd.

Papperslöshet förhindrar effektivt integrationen.

→ **Integrationen kräver ett försvar av det universella välfärdssystemet och lika rättigheter. Vi kan inte ha ett samhälle där befolkningen uppdelas i grupper med och utan rättigheter.**

Sammanfattningsvis

- Integrationen avgörs till stor del av officiell politik.
- Integrationspolitiken förverkligas i praktiken lokalt i Finland = kommunerna.
- Omfattande integrationsexpertis existerar i kommunerna.

→ Goda exempel på lyckad integration kan hittas i (ofta små) kommuner med gott lokalt samarbete mellan offentlig sektor, näringsliv och övriga aktörer.

EU-projektet

Evaluation of the Common European Asylum System under Pressure and Recommendations for Further Development (CEASEVAL)”.

Mera information:

Migration and Diaspora Studies Research Group (MIDI) at the University of Helsinki:

<https://www.helsinki.fi/en/researchgroups/migration-and-diaspora>

<https://www.facebook.com/migrationdiaspora/>

Litteratur

- Martikainen, T.; Valtonen, K. & Wahlbeck, Ö. 2012. "The Social Integration of Immigrants in Finland". In J. Frideres & J. Biles (eds) *International Perspectives: Integration and Inclusion*. Montreal: McGill-Queen's University Press, 127–146.
- Valtonen, Kathleen. 2015. *Social Work and Integration in Immigrant Communities: Framing the Field*. Aldershot: Ashgate
- Wahlbeck, Ö. 2015. *Inflyttad från Sverige. En studie av rikssvenska erfarenheter i Helsingfors*. Hedemora: Gidlunds förlag.
- Wahlbeck, Ö. 1999. *Kurdish Diasporas: A Comparative Study of Kurdish Refugee Communities*. London: Macmillan.